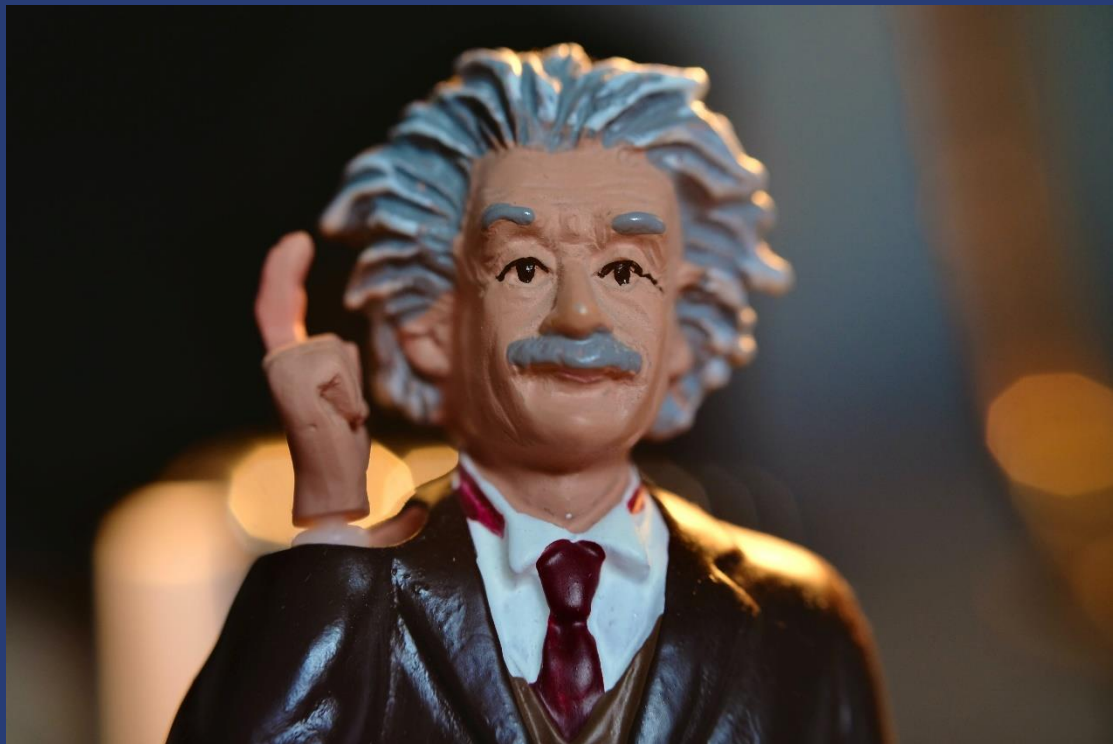

Why science

COMMUNICATION

matters?

Γιατί, πώς και τι μας είπαν οι ειδικοί.

Στόχος του εγχειριδίου είναι να βοηθήσει εσάς τους νέους επιστήμονες και τις νέες επιστημότισσες να αξιοποιήσετε στο μέγιστο τις επικοινωνιακές σας δεξιότητες, να σας προτρέψει να αναπτύξετε ισχυρούς δεσμούς τόσο με τον ακαδημαϊκό και ερευνητικό, όσο και με τον επιχειρηματικό κόσμο και τέλος να σας παρακινήσει να παρουσιάζετε την έρευνά σας με τρόπο τέτοιο, που να καθιστάτε την επιστήμη σας προσιτή σε όλους και ταυτόχρονα να κερδίζετε την εμπιστοσύνη της κοινωνίας. Στο εγχειρίδιο έχετε τη δυνατότητα να διαβάσετε επίσης, κάποιες προτάσεις για την προβολή της έρευνας από επιστήμονες που έχουν διακριθεί στην επικοινωνία της επιστήμης, όπως και από ερευνητές που διαπρέπουν στον συγκεκριμένο τομέα.

Γιατί να ασχοληθώ με την προβολή της έρευνάς μου;

Γιατί

1. Γιατί είναι κοινωνική ευθύνη κάθε επιστήμονα
2. Γιατί σας βοηθά να καταδείξετε τη σημαντικότητα του έργου σας
3. Γιατί φέρνετε την επιστήμη κοντά στην κοινωνία
4. Γιατί αλληλεπιδράτε με άλλους ερευνητές και επιστήμονες
5. Γιατί σας μαθαίνει ο επιχειρηματικός κόσμος
6. Γιατί εμπνέετε μικρούς μαθητές και μαθήτριες να οραματιστούν μια καριέρα στην έρευνα

1. Γιατί είναι κοινωνική ευθύνη κάθε επιστήμονα

Οι επιστήμονες και οι ερευνητές έχετε την κοινωνική ευθύνη, να ενημερώνετε το ευρύ κοινό για τα ερευνητικά αποτελέσματα τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν θετικά τις ζωές των πολιτών, αλλά και να τους προετοιμάζετε για τα προβλήματα τα οποία υπάρχει περίπτωση να προκύψουν. Με αυτό τον τρόπο, δίνετε την ευκαιρία στον κρατικό μηχανισμό να κινητοποιηθεί εγκαίρως, ενώ ταυτόχρονα προστατεύετε το ευρύ κοινό τόσο από την αγωνία της άγνοιας, όσο και από αναληθείς και μη επιστημονικές θεωρίες που προκαλούν φόβο και σύγχυση στους πολίτες κάθε κοινωνίας.

2. Γιατί σας βοηθά να καταδείξετε τη σημαντικότητα του έργου σας

Όταν αφιερώνετε χρόνο στη γνωστοποίηση της έρευνας ή των πορισμάτων της έρευνάς σας, δίνετε την ευκαιρία και τον χρόνο, να καταδείξετε τη σημασία του έργου σας και να εξηγήσετε στο ευρύ κοινό, στον επιχειρηματικό κόσμο αλλά και στον Τύπο, γιατί η έρευνά σας είναι σημαντική και με ποιους τρόπους θα επηρεάσει βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα τους πολίτες και τις επιχειρήσεις μιας κοινωνίας.

3. Γιατί φέρνετε την επιστήμη κοντά στην κοινωνία

Επικοινωνώντας τα αποτελέσματα της έρευνάς σας, οι ερευνητές και οι ερευνήτριες βοηθάτε το ευρύ κοινό να κατανοήσει τι περιλαμβάνει η επιστημονική δραστηριότητα και να εξοικειωθεί με τον επιστημονικό λόγο και την επιστημονική σκέψη. Συμβάλετε έτσι, στη μείωση της άγνοιας του κοινού σε ζητήματα έρευνας και επιστήμης και στην αύξηση της κατανόησης της προσφοράς τους στην κοινωνία. Ταυτόχρονα, αφουγκραζόμενοι τις ανάγκες του κάθε κοινού αποκτάτε πολύτιμη γνώση και αποκαθιστάτε τη σχέση εμπιστοσύνης με την κοινωνία που ενίοτε χάνεται λόγω του μη επαρκώς επικοινωνιακού λόγου.

4. Γιατί αλληλεπιδράτε με άλλους ερευνητές και επιστήμονες

Όταν επικοινωνείτε την έρευνα ή τα ερευνητικά σας αποτελέσματα, σας δίνετε η ευκαιρία να γνωριστείτε και να αλληλεπιδράσετε με άλλους ερευνητές/ ερευνήτριες και επιστήμονες, να γίνετε ενεργό μέλος της ακαδημαϊκής - ερευνητικής κοινότητας, να ξεκινήσετε συνεργασίες με συναδέλφους και τελικά να διευρύνετε τις γνώσεις σας και να εξελίξετε την επιστήμη και την έρευνά σας.

5. Γιατί σας μαθαίνει ο επιχειρηματικός κόσμος

Καθώς γνωστοποιείτε την έρευνά σας σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κοινό, δίνετε την ευκαιρία και στον επιχειρηματικό κόσμο να σας ανακαλύψει. Το γεγονός αυτό μπορεί να οδηγήσει σε εν δυνάμει συνεργασίες, σε ανταλλαγή πολύτιμης τεχνογνωσίας, καθώς και σε περαιτέρω προβολή της έρευνάς σας. Επίσης, η διαδικασία αυτή συμβάλει στη μείωση του χάσματος μεταξύ της έρευνας και της πραγματικής οικονομίας.

6. Γιατί εμπνέετε μικρούς μαθητές και μαθήτριες να οραματιστούν μια καριέρα στην έρευνα

Επικοινωνώντας την έρευνά σας στο ευρύ κοινό και στον Τύπο, δίνετε την ευκαιρία σε μικρούς μαθητές και μικρές μαθήτριες ολόκληρης της χώρας, να γνωρίσουν το επάγγελμα του ερευνητή, να το αγαπήσουν και στη συνέχεια να μπορέσουν και αυτοί με την σειρά τους να ονειρευτούν πως κάποια μέρα θα γίνουν και οι ίδιοι ερευνητές και επιστήμονες και πως με το έργο τους θα μεγαλοουργήσουν.

Πώς μπορώ να επικοινωνήσω αποτελεσματικότερα την έρευνά μου;

Πώς

1. Αποφεύγοντας το εξειδικευμένο λεξιλόγιο
2. Χρησιμοποιώντας δημιουργικότητα και φαντασία
3. Εξηγώντας στο κοινό γιατί τους αφορά η έρευνά σας και πώς επηρεάζει την καθημερινότητά του
4. Συνδέοντας την έρευνά σας με την επικαιρότητα
5. Εξηγώντας την προοπτική και τις πιθανότητες εξέλιξης της έρευνάς σας
6. Συμμετέχοντας σε συνέδρια, γράφοντας άρθρα και δίνοντας συνεντεύξεις
7. Συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις (events και festivals) για την προβολή της επιστήμης
8. Ανατρέποντας τα όσα ξέρουμε μέχρι σήμερα
9. Αξιοποιώντας τα social media

1. Αποφεύγοντας το εξειδικευμένο λεξιλόγιο

Στην καλύτερη επικοινωνία της επιστήμης βοηθά ιδιαίτερα η αποφυγή εξειδικευμένου λεξιλογίου. Ο επιχειρηματικός κόσμος, ο Τύπος αλλά και το ευρύ κοινό, κατανοούν δύσκολα περιγραφές και αναλύσεις που περιέχουν ορισμούς και ορολογίες, άγνωστες σε αυτούς. Εκτός όμως από την **απλότητα** και τη **σαφήνεια** που χρειάζεται να διακρίνουν τον λόγο σας, εξίσου σημαντική είναι και η χρήση τίτλων και λέξεων που εξάπτουν το ενδιαφέρον του κοινού.

Ακολουθεί σχετικό παράδειγμα.

Don't: Η παρούσα ερευνητική υπόθεση ενδιατρίβει στα φιλοσοφικά κείμενα του Niccolò Machiavelli, του Gustave Le Bon και του Michel Onfray, επιχειρώντας αρχικώς να προσεγγίσει καθολικά το ζήτημα του φόβου και των όσων απορρέουν από αυτόν και εν συνεχεία προσανατολίζεται ειδικότερα στην ερμηνεία της ακατάλυτης σύνδεσης μεταξύ της εξουσίας και του φόβου και στην κατάδειξη του φόβου ως πάγιου μηχανισμού της πολιτικής εξουσίας.

Do: Μέσω των κειμένων του Niccolò Machiavelli, του Gustave Le Bon και του Michel Onfray, θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε το ζήτημα του φόβου. Στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με την σχέση του φόβου και της εξουσίας, ενώ παράλληλα θα επιχειρήσουμε να αποδείξουμε πως ο φόβος είναι ένας συνήθης μηχανισμός της πολιτικής εξουσίας.

2. Χρησιμοποιώντας δημιουργικότητα και φαντασία

Ιδιαίτερα βοηθητική μπορεί να αποδειχθεί η χρήση πρωτότυπων τρόπων παρουσίασης, όπως είναι τα **σκίτσα**, τα **βίντεο**, τα **παραμύθια**, οι **ιστορίες** και οποιοδήποτε άλλο μέσο μπορεί να κάνει την παρουσίασή σας πιο ενδιαφέρουσα και να ξαφνιάσει το κοινό σας.

Fact: Η Gen Z έχει διάρκεια προσοχής περίπου 8 δευτερόλεπτα και οι Millennials 12 δευτερόλεπτα.

Question for you: Για πόσα δευτερόλεπτα μπορούμε άραγε να έχουμε την προσοχή τους αν συνεχίσουμε να χρησιμοποιούμε τα παραδοσιακά μέσα;

3. Εξηγώντας στο κοινό γιατί το αφορά η έρευνά σας και πώς επηρεάζει την καθημερινότητά του

Το κάθε κοινό αναγνωστών ή ακροατών ενδιαφέρεται πάντα περισσότερο για οτιδήποτε το αφορά άμεσα ή έμμεσα. Είναι λοιπόν, αρκετά σημαντικό να κατανοήσει το κοινό με ποιόν τρόπο η έρευνα που του παρουσιάζετε, **θα επηρεάσει την ζωή** και την καθημερινότητά του. Ο **κοινωνικός αντίκτυπος** της έρευνας και η βελτίωση της ζωής των πολιτών μέσω της έρευνας, είναι πολύ χρήσιμο να προβάλλονται, καθώς είναι τεράστιας σημασίας το πώς μια έρευνα μπορεί να αυξήσει την ποιότητα ζωής του κοινωνικού συνόλου.

4. Συνδέοντας την έρευνά σας με την επικαιρότητα

Αποτελεσματική ενδέχεται να αποδειχθεί επίσης η σύνδεση της έρευνάς σας με την **επικαιρότητα**. Οι περισσότεροι ακροατές και αναγνώστες είναι συνήθως ενημερωμένοι για τα γεγονότα της επικαιρότητας και επιθυμούν επιστημονικές αναλύσεις, απλά δοσμένες, για όσα δυσκολεύονται να κατανοήσουν και για όσα τους προκαλούν αγωνία, καθώς τους είναι ακόμα άγνωστα. Οπότε, οι ερευνητές και οι ερευνήτριες που θα προσεγγίσετε με επιστημονικό τρόπο τα γεγονότα ή τα φαινόμενα της επικαιρότητας και θα καταφέρετε να αναδείξετε την άμεση συσχέτιση έρευνας – επικαιρότητας, θα κερδίσετε τον ενδιαφέρον και την προσοχή του κοινού σας.

5. Εξηγώντας την προοπτική και τις πιθανότητες εξέλιξης της έρευνάς σας

Το ενδιαφέρον για κάθε νέα έρευνα ή ανακάλυψη μπορεί να αυξηθεί, εάν γίνουν αντιληπτές η **προοπτική** και οι πιθανότητες εξέλιξης που μπορεί αυτή η έρευνα να έχει στο μέλλον. Αυτό ισχύει όχι μόνο για το ακαδημαϊκό και το ευρύ κοινό, αλλά και για τον Τύπο ο οποίος επιδιώκει να αναδεικνύει έρευνες οι οποίες φαίνεται πως θα μας απασχολήσουν με την **εξέλιξή** τους και στο μέλλον. Το ίδιο ισχύει και για τον

επιχειρηματικό κόσμο που επιθυμεί να επενδύσει και του οποίου το ενδιαφέρον ενδέχεται να μεγεθυνθεί για μια έρευνα που δείχνει να έχει σημαντικές προοπτικές και μεγάλες **πιθανότητες εξέλιξης**.

6. Συμμετέχοντας σε συνέδρια, γράφοντας άρθρα και δίνοντας συνεντεύξεις

Η συγγραφή **άρθρων**, όπως και η συμμετοχή σας σε **συνέδρια** σας βοηθά να συνδεθείτε με το ακαδημαϊκό και ερευνητικό κοινό, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει στο ευρύ κοινό αλλά και στον επιχειρηματικό κόσμο να ενημερωθούν για την έρευνα και τα ερευνητικά σας αποτελέσματα. Σημαντικές για την προβολή της έρευνάς σας είναι και οι **συνεντεύξεις** καθώς βοηθούν το κοινό να σας γνωρίσει και οι ερωτήσεις ενός/μιας καταρτισμένης δημοσιογράφου μπορούν να σας καθοδηγήσουν ώστε να εξηγήσετε όλα όσα το κοινό δυσκολεύεται να κατανοήσει.

7. Συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις, εκθέσεις (events και festivals) για την προβολή της επιστήμης

Η συμμετοχή σε εκδηλώσεις, δρώμενα και festivals σχετικά με την προβολή της επιστήμης, μπορεί να σας βοηθήσει να αναπτύξετε ένα **ισχυρό δίκτυο** με άλλους ερευνητές και επιστήμονες, να **αλληλεπιδράσετε** επικοινωνιακά μεταξύ σας, αλλά και να ανταλλάξετε χρήσιμες ιδέες, τόσο για την εξέλιξη της έρευνας και της επιστήμης, όσο και για την καλύτερη διάχυσή τους. Επίσης, η παρουσία σας σε δράσεις και συναντήσεις που δραπετεύουν από το αυστηρό και παραδοσιακό ακαδημαϊκό πλαίσιο, δίνει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να ενημερωθούν για τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα και την επιστήμη, επιτρέποντάς τους ταυτόχρονα να προχωρήσουν σε μια κριτική ανάλυση τόσο των ερευνητικών αποτελεσμάτων, όσο και της ίδιας της έρευνας εκφράζοντας προβληματισμούς και προσδοκίες, βοηθώντας στην καθολική εξέλιξη της επιστήμης.

For example: Βραδιά του Ερευνητή, Falling Walls, Athens Science Festival, Science Cafe.

8. Ανατρέποντας τα όσα ξέραμε μέχρι σήμερα

Το ενδιαφέρον όλων αυξάνεται αξιοσημείωτα όταν τους παρουσιάζονται ή όταν ακούν και διαβάζουν για έρευνες και ανακαλύψεις, οι οποίες ανατρέπουν τη μέχρι τώρα γνώση σε κάποιον επιστημονικό τομέα. Βοηθητικό θα ήταν λοιπόν, οι ερευνητές και οι ερευνήτριες να συμπεριλαμβάνετε στις παρουσιάσεις σας, τους λόγους για τους οποίους η έρευνά σας είναι **καινοτόμα** και τους τρόπους με τους οποίους η έρευνά σας αλλάζει τα όσα ξέραμε μέχρι σήμερα.

9. Αξιοποιώντας τα social media

Καθώς όλο και μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι πλέον συνδεδεμένο στα social media, τα **μέσα κοινωνικής δικτύωσης** μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα πολύτιμο εργαλείο που θα σας επιτρέψει να δημοσιοποιήσετε την έρευνά σας. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σας δίνουν την δυνατότητα να αναδείξετε την έρευνά σας ή σημεία της έρευνάς σας χρησιμοποιώντας εικόνα, ήχο και διάφορες επιλογές βίντεο. Ταυτόχρονα, μέσω των social media οι ερευνητές και οι ερευνήτριες μπορείτε να αλληλεπιδράσετε με το κοινό σας, προβάλλοντας την εργασία σας τόσο σε γνωστούς όσο και σε αγνώστους, οι οποίοι είναι εν δυνάμει ενδιαφερόμενοι αναγνώστες, συνεργάτες ή και εργοδότες.

Fact: Περισσότερο από 58% του παγκόσμιου πληθυσμού χρησιμοποιεί πλέον τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Question for you: Γιατί να μην μάθει το 58% του παγκόσμιου πληθυσμού για την έρευνά σου;

Τι μας είπαν οι ειδικοί;

Archaeostoryteller

Ο **Θεόδωρος Παπακώστας** αναπνέει ακατάπαυστα από το 1979 που γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε αρχαιολογία στο πανεπιστήμιο του Ρέντινγκ της Βρετανίας. Πήρε το μεταπτυχιακό του στην προϊστορική αρχαιολογία από το Πανεπιστήμιο του Νότινγκαμ και το διδακτορικό του στην κλασική αρχαιολογία από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Έχει συμμετάσχει σε ανασκαφές στην Βρετανία και την Ελλάδα, και έχει εργαστεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Κιλκίς.

Ο Archaeostoryteller, ένα project επικοινωνίας της επιστήμης φέρνει την αρχαιογνωσία στο ευρύ κοινό, μέσω κοινωνικών δικτύων (Instagram, facebook, youtube, tiktok), μιας ιδιαίτερα επιτυχημένης σειράς podcast, και φυσικά την έκδοση βιβλίων εκλαϊκευμένης επιστήμης. Το πρώτο του βιβλίο, «Χωράει όλη η αρχαιότητα στο ασανσέρ;» έγινε best seller και απέσπασε και βραβείο κοινού για το 2021. Μεταφράστηκε/ζεται σε 14 γλώσσες και κυκλοφορεί σε πάνω από 70 χώρες.

1. Ποιον θεωρεί ο **Θεόδωρος Παπακώστας** (archaeostoryteller) τον σημαντικότερο λόγο (σημαντικότερους λόγους) για να προβάλω την έρευνά μου;

Ο σημαντικότερος λόγος να προβληθεί η επιστημονική έρευνα είναι γιατί η επιστήμη ολοκληρώνεται μόνο όταν καταλήγει στο φυσικό αποδέκτη της που είναι το ευρύ κοινό και το σύνολο της ανθρώπινης κοινωνίας. Αντί για ελιτισμό, είναι προτιμότερο να διαχέεται η επιστημονική πληροφορία (κάθε κλάδου) από άτομα που ξέρουν πως να τη διαχειριστούν.

2. Ποια είναι η συμβουλή του Θεοδωρή Παπακώστα για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία της έρευνας ενός ερευνητή;

Όποιοι ασχολούνται με την επικοινωνία της επιστήμης πρέπει πρώτα να είναι επιστήμονες του συγκεκριμένου κλάδου (για να ξέρουν τι να αποφύγουν και τι να κρατήσουν) και να αποβάλουν την εξειδικευμένη ορολογία. Το μυστικό είναι να πεις τα

περίπλοκα, με απλά λόγια, καθώς και να μη θεωρούν ότι το ευρύ κοινό ξέρει ήδη κάτι. Κάθε φορά είναι σαν να μιλάμε σε νέο κοινό.

3. Υπάρχει κάποιο περιστατικό από την προσωπική σου διαδρομή στο χώρο της επικοινωνίας της επιστήμης που θα ήθελες να μοιραστείς με τους αναγνώστες του handbook;

Ότι η μεγαλύτερη ικανοποίηση και το πιο τιμητικό σχόλιο δεν είναι από ανθρώπους που είναι ήδη λάτρεις της επιστήμης που υπηρετώ αλλά από ανθρώπους που μου λένε ότι δεν είχαν ποτέ ενδιαφέρον για την επιστήμη μου αλλά τελικά ανακάλυψαν πόσο υπέροχη είναι!

Ο **Θοδωρής Αναγνωστόπουλος** είναι βιολόγος, κοινωνικός επιχειρηματίας και National Geographic Explorer. Είναι Πρόεδρος και συνιδρυτής της κοινωνικής επιχείρησης “SciCo”, η οποία έχει στόχο την προώθηση της επιστήμης μέσω καινοτόμων τρόπων στο ευρύ κοινό. Είναι συνιδρυτής των Athens,

Thessaloniki, Patras, Thessaly και Mediterranean Science Festivals, του πρώτου φεστιβάλ τεχνολογίας “Mind the Lab” στα μετρό Ευρωπαϊκών πόλεων, του εκπαιδευτικού προγράμματος “STEMpowering Youth - Generation Next”, του διαδικτυακού παιχνιδιού Celebrity Science και του ΜΚΟ “Green Project”. Είναι επίσης ιδρυτής της εταιρίας “Theta Communications” η οποία εξειδικεύεται στη βιωματική εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού.

Σπούδασε Βιολογία και έχει διδακτορικό στη Γενετική από το Kings College London ενώ το μεταδιδακτορικό του είναι στη μοριακή γενετική του κληρονομικού καρκίνου. Έχει μετεκπαιδευθεί στους τομείς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της ηγεσίας από τα Πανεπιστήμια του Stanford (2016) και Columbia (2019) αντίστοιχα.

Από το 2013 έως το 2017 διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Υποτρόφων Ωνάση. Επίσης είναι κεντρικός παρουσιαστής του TEDxAthens (2011-2015), του TEDxLimassol (2014, 2015) και του TEDxPatras (2016- 2019).

Είναι ο πρώτος Έλληνας “Fellow” του οργανισμού Ashoka. Έχει λάβει το British Council UK Alumni Social Impact Award (2017), το Newcastle University Alumni Impact Award (2019) και το Ecsite Marianno Gago Award 2019. Είναι επίσης μέλος του Explorers Club της Νέας Υόρκης.

Ο Θοδωρής έχει ταξιδέψει σε 92 χώρες.

1. Ποιον θεωρεί ο **Θοδωρής Αναγνωστόπουλος** τον σημαντικότερο λόγο (σημαντικότερους λόγους) για να προβάλλω την έρευνά μου;

Ως επιστήμονες αποτελούμε μια από τις πιο έγκυρες πηγές πληροφόρησης ως προς τα επιστημονικά δρώμενα. Προβάλλοντας το έργο μας συμβάλλουμε τόσο στην ευρύτερη επιμόρφωση της κοινωνίας όσο και στην καταπολέμηση των ψευδών ειδήσεων. Επιπροσθέτως, συντελούμε στην αναγνώριση του αντίκτυπου της έρευνάς μας ενισχύοντας τη θέση των επιστημόνων στην κοινωνία. Τέλος, δημιουργούμε δίκτυα μεταξύ επιστημόνων και αυξάνουμε τις πιθανότητες χρηματοδότησης της έρευνάς μας.

2. Ποια είναι η συμβουλή του Θοδωρή Αναγνωστόπουλου για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία της έρευνας ενός ερευνητή;

Οι ερευνητές θα πρέπει να καθιστούν σαφή την άμεση σχέση της έρευνάς τους με την καθημερινή ζωή και την αναγκαιότητά της προς επίλυση προβλημάτων που πλήττουν τους πολίτες.

3. Υπάρχει κάποιο περιστατικό από την προσωπική σου διαδρομή στο χώρο της επικοινωνίας της επιστήμης που θα ήθελες να μοιραστείς με τους αναγνώστες του handbook;

Όταν ιδρύσαμε τον εκπαιδευτικό οργανισμό «SciCo – Science Communication» το 2008, αντιμετωπίσαμε μια γενικότερη αμφισβήτηση σχετικά με την επιστήμη και το εγχείρημα που είχαμε ξεκινήσει. Επί σειρά ετών καλούμασταν να επεξηγούμε τη σημασία αλλά και την αναγκαιότητα του έργου μας το οποίο χαρακτηριζόταν ως δευτερεύον. Τα τελευταία χρόνια και ειδικότερα με την έναρξη της πανδημίας COVID-19 η σχέση της κοινωνίας με την επιστήμη έχει αποκτήσει μια νέα δυναμική. Το ευρύ κοινό άρχισε να αποδέχεται την επιστήμη και τη σημασία της ερευνητικής διαδικασίας και υπάρχει πλέον μια συστηματική επαφή με την επιστήμη και την εξέλιξή της. Οι επιστήμονες χαρακτηρίστηκαν ως «οι ήρωες του σήμερα» από τους New York Times τον Απρίλιου του 2020. Το έδαφος δείχνει να έχει στρωθεί ώστε κάθε μέρα να κάνουμε και μεγαλύτερα βήματα προς τη διάχυση και την ουσιαστική κατανόηση του επιστημονικού έργου.

Καθημερινή Φυσική

Ο **Στέφανος Βαμβάκος** ασχολείται με την επικοινωνία της επιστήμης. Είναι πτυχιούχος Φυσικός από το Πανεπιστήμιο Πατρών και έχει εργαστεί ως καθηγητής μέσης εκπαίδευσης. Το 2015 δημιούργησε την «Καθημερινή Φυσική», ένα εγχείρημα που εξελίχθηκε στο μεγαλύτερο αμιγώς εκπαιδευτικό YouTube κανάλι στην Ελλάδα, με σκοπό να μοιραστεί με τον υπόλοιπο κόσμο τη θεματολογία που τον συναρπάζει γύρω από τις επιστήμες και τον ορθολογισμό. Από το 2019 εργάζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας και

αναλαμβάνει την παραγωγή διαφημιστικού και εκπαιδευτικού υλικού για το διαδίκτυο και την τηλεόραση. Έχει επίσης δημιουργήσει μία σειρά μαθημάτων για το Microsoft PowerPoint που φιλοξενείται στην πλατφόρμα ανοιχτών διαδικτυακών μαθημάτων Mathesis.

1. Γιατί είναι σημαντική η επικοινωνία της επιστήμης για τον **Στέφανο Βαμβάκο**; (του λογαριασμού «καθημερινή φυσική»)

Η επιστήμη είναι ένας συστηματικός τρόπος καταγραφής της γνώσης που αποκτούμε για τον κόσμο. Ο καλύτερος που έχουμε επινοήσει. Και, σαν τις εφαρμογές που έχουμε στα κινητά μας, με κάθε έκδοση βελτιώνεται! Ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας όμως δεν κατανοεί ούτε τον τρόπο, ούτε τον λόγο που κάνουμε επιστήμη. Ούτε πολλές φορές τί σημασία έχουν τα αποτελέσματά της, πέρα από την καθαρά πρακτική χρήση που έχει αντίκρισμα στην καθημερινότητά του.

Οι αποφάσεις που λαμβάνουμε σήμερα διαμορφώνουν την καθημερινότητα του αύριο. Και αν οι γνώσεις και η κατανόησή μας γύρω από την επιστήμη, σε μια εποχή που οικοδομούμε την κοινωνία μας πάνω στα επιτεύγματά της, είναι ελλιπής, πώς μπορούμε να ισχυριστούμε πως λαμβάνουμε τις καλύτερες δυνατές αποφάσεις με όσα δεδομένα διαθέτουμε; Αυτό το χάσμα έρχεται να γεφυρώσει η επικοινωνία της επιστήμης.

2. Πώς μπορώ να επικοινωνήσω αποτελεσματικότερα την έρευνά μου;

Μαθαίνουμε συγκρίνοντας τις γνώσεις που αποκτούμε με τις γνώσεις που ήδη κατέχουμε. Όταν μας δίνεται ένα καινούργιο κομμάτι του παζλ, ψάχνουμε να βρούμε πού ταιριάζει, πού κουμπώνει, σε σχέση με τα υπόλοιπα που διαθέτουμε. Η αναζήτηση αυτή συχνά διευκολύνεται με τη χρήση μιας ιστορίας.

Οι άνθρωποι λατρεύουμε τις ιστορίες! Πάνω σε αυτό βασίζεται όλη η τέχνη που παράγουμε. Μια ιστορία μπορεί να αναλυθεί σε μια λίστα από γεγονότα όπου το ένα διαδέχεται το άλλο, αλλά ίσως αυτός δεν είναι ο καλύτερος και ελκυστικότερος τρόπος να ειπωθεί. Ένας καλός αφηγητής βρίσκει τις συνδεδεμένες γραμμές μεταξύ των γεγονότων. Δημιουργεί μια αρχή, μέση και τέλος και αν η προσπάθεια αποβεί επιτυχής, καθοδηγεί τον ακροατή σε ένα συναισθηματικό επίτευγμα: Τον βοηθάει να τοποθετήσει το κομμάτι του παζλ στη θέση που του αναλογεί.

3. Υπάρχει κάποιο περιστατικό από την προσωπική σου διαδρομή στον χώρο της επικοινωνίας της επιστήμης που θα ήθελες να μοιραστείς;

Δεν έχω κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό, ωστόσο θα ήθελα να μοιραστώ μια γενικότερη αίσθηση. Ο κόσμος δείχνει ενδιαφέρον όταν έχεις μια ενδιαφέρουσα ιστορία να πεις. Και η επιστήμη έχει πάρα πολλές τέτοιες. Υπήρχε και υπάρχει η αντίληψη πώς η επιστήμη είναι δυσνόητη και βαρετή αλλά θεωρώ πως αυτό έχει αρχίσει σιγά σιγά να αλλάζει μέσα από τη δουλειά εξαιρετικών και ταλαντούχων ανθρώπων με μεράκι.

Το παρόν εγχειρίδιο δημιουργήθηκε από το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του έργου με τίτλο «My Awesome Research Is for Everyone! – MARIE».

Το πρόγραμμα MARIE λαμβάνει χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Έρευνας και Καινοτομίας 'Horizon Europe' της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την επιχορήγηση N° 101061141.

ΕΚΕΤΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης